

EUROPESE
REKENKAMER

NL

Rede

Luxemburg, 8 november 2016

Rede door Klaus-Heiner Lehne, president van de Europese Rekenkamer

Presentatie van het Jaarverslag 2015 van de ERK

Raad van de Europese Unie (Economische en Financiële Zaken)

Brussel, 8 november 2016

Alleen de uitgesproken versie geldt.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Voorzitter,

Excellenties,

Met groot genoegen presenteer ik u vandaag het werk van de Europese Rekenkamer. Dit is mijn eerste Ecofin-vergadering sinds ik ben verkozen tot president van de Rekenkamer en ik zou deze gelegenheid willen aangrijpen om vooruit te kijken, door te bespreken hoe het financieel bestuur van de EU zich in de komende jaren moet ontwikkelen, én om terug te kijken op het recente verleden.

Ik geloof dat wij, de Europese instellingen, tot op zekere hoogte het vertrouwen van onze burgers hebben verloren. Wij geven hun geld uit en voor de EU zal het een enorme uitdaging zijn om het vertrouwen van de burgers terug te winnen. Het is evident dat er moet worden hervormd en dat deze hervormingen een solide financiële basis moeten hebben. Wat mij betreft, zijn daaraan vier voorwaarden verbonden: de EU moet haar boekhouding op orde hebben, zij moet ervoor zorgen dat haar financiële regels correct worden toegepast, zij moet waar voor het geld bieden, en voor transparantie en zekerheid zorgen.

De burger zal ons geen enkel vertrouwen kunnen schenken als hij niet gelooft dat wij zijn geld op de juiste wijze beheren en goed kunnen aantonen hoe wij dat doen.

In ons Jaarverslag 2015 wordt geconcludeerd dat de EU-rekeningen een getrouw beeld geven. Maar er kan nog meer worden gedaan. De Commissie heeft bijvoorbeeld geen kasstroomraming opgesteld die de komende zeven tot tien jaar bestrijkt. Een dergelijke raming zou bijdragen tot een herstel van het vertrouwen. De door de Commissie opgestelde betalingsprognose voor de middellange termijn is echter een stap in de goede richting.

Ten tweede moet de EU ervoor zorgen dat haar financiële regels correct worden toegepast.

De in- en uitgaande geldstromen van de huidige EU-begroting worden op de juiste wijze geregistreerd, maar bij de besteding worden nog steeds te veel fouten gemaakt. Het geschatte foutenpercentage bedraagt in ons jaarverslag 3,8 %, wat in grote lijnen overeenkomt met dat in voorgaande jaren, maar nog steeds hoger is dan wij zouden willen. De meeste fouten worden gemaakt in de lidstaten. Zo bleek uit ons speciaal verslag over staatssteun op het gebied van cohesie-uitgaven dat de lidstaten vijf keer zo weinig inbreuken opsporen als de Commissie en wij met onze eigen controles.

De Commissie heeft stappen gezet om haar beoordeling van de risico's en de impact van haar corrigerende maatregelen te verbeteren. Maar ook hier is er nog ruimte voor verdere verbetering.

Voor de Europese belastingbetaler zou het veel beter zijn als de Commissie en de lidstaten meer geld direct goed zouden besteden.

In het kader van ons speciaal verslag over zeevervoer in de EU hebben wij veel ondoeltreffende en niet-duurzame investeringen in zeehavens aangetroffen. Wij hebben vastgesteld dat het risico dat circa 400 miljoen euro wordt verspild zeer groot is. Weg- en spoorwegverbindingen naar het achterland van havens bleken vaak te ontbreken of niet toereikend te zijn, wat betekent dat er verdere overheidsfinanciering nodig zal zijn om de eerste investeringen te laten werken. De aanbevelingen in onze verslagen zijn bedoeld om dergelijke investeringen in de toekomst te verbeteren. En deze verbeteringen moeten onze burgers geruststellen.

Het aantal fouten kan óók worden verminderd door de opzet van uitgavenprogramma's te verbeteren. Dit geldt met name voor de landbouwsector, zoals wij in verschillende verslagen hebben opgemerkt. Mensen kunnen een systeem dat zij niet begrijpen, niet vertrouwen. Wat mij bij het derde door mij genoemde punt brengt: goed financieel bestuur.

Onze burgers willen en verwachten dat de EU de kosteneffectiviteit waarborgt. Want zelfs als ervoor wordt gezorgd dat al het geld wordt verantwoord en alle regels zijn nageleefd, kan niet worden gegarandeerd dat de door de EU gefinancierde projecten kosteneffectief zullen zijn. En de burgers moeten het gevoel hebben dat zij meer waar voor hun geld krijgen.

Als mensen niet kunnen zien of het systeem voor hen werkt, kunnen wij niet van hen verwachten dat zij het vertrouwen.

Tot slot zijn er voor vertrouwen transparantie en zekerheid nodig. De Commissie moet over de juiste zaken verslag uitbrengen aan het Parlement en aan het publiek, en wat zij rapporteert, moet goed worden getoetst en aan een onafhankelijke controle worden onderworpen.

Het toenemende gebruik van financieringsinstrumenten die niet rechtstreeks uit de EU-begroting worden gefinancierd of die niet door ons worden gecontroleerd, vormt echter een groter risico voor de transparantie, de verantwoordingsplicht en de coördinatie van EU-beleid en -activiteiten. In ons speciaal verslag over financieringsinstrumenten, waarvoor u vandaag uw conclusies aanneemt, is vastgesteld dat deze instrumenten niet altijd zo doeltreffend hebben gefunctioneerd als zou moeten. Dit heeft duidelijke gevolgen voor het EFSI, het Europees Fonds voor strategische investeringen. En binnenkort zullen wij op dat onderwerp terugkomen in ons advies over de verlenging van de looptijd van het EFSI en de technische verbeteringen daarvan, dat vóór het einde van deze maand zal worden gepubliceerd. Volgend jaar zullen wij speciale verslagen publiceren over garanties voor kleine bedrijven en publiek-private partnerschappen die worden beheerd in het kader van het EFSI.

Op het gebied van de betrouwbaarheid bieden onze controles onafhankelijke zekerheid én zij bevatten aanbevelingen ter verbetering van het financieel bestuur van de EU. In een groot aantal gevallen aanvaardt de Commissie onze aanbevelingen en voert zij deze uit.

Maar hoewel men in de lidstaten redelijk op de hoogte is van onze aanbevelingen, varieert het niveau van de formele follow-up enorm. Als gevolg daarvan zien wij slechts bescheiden tekenen van veranderingen in nationaal beleid en in de praktijk.

Wij zouden graag nauwer met u samenwerken om die situatie te verbeteren. Het financieel bestuur van de EU moet worden verbeterd. Om voor de EU een financieel systeem op te kunnen zetten waarmee wij het vertrouwen van onze burgers kunnen terugwinnen, moet de EU de juiste hervormingen doorvoeren, en wel snel. En dit moet niet alleen hier in Brussel gebeuren, maar in de gehele Unie.

Hartelijk dank voor uw aandacht; nu beantwoord ik graag uw vragen.